

Leo Trotskij

Den säkra vägen

12 maj 1927

Moskva

Daily Express korrespondent i Shanghai rapporterar:

Bönderna i provinsen Hunan¹ ockuperar jorden och avrättar de stora jordägarna som gör hårdnackat motstånd. Överallt ligger kontrollen i kommunisternas händer. Arbetarsovjeter bildas lokalt som tar över myndighetsutövningen. [*Pravda* 22 maj, 1927]

Vi vet inte i vilken utsträckning detta telegram är korrekt när det skildrar situationen med så djärva drag. Vi har inga andra rapporter förutom telegrammet. Vilken är denna rörelses verkliga omfattning? Är den inte avsiktligt överdriven för att påverka föreställningsförmågan hos herrarna MacDonald, Tomas Purcell och Hicks i syfte att göra dem mer lättpåverkade inför Chamberlains politik? Vi vet inte. Men i detta fall har det inte någon avgörande betydelse.

Bönderna ockuperar jorden och tillintetgör de mest kontrarevolutionära storgodsägarna. Lokalt bildas arbetarsovjeter som tar över myndighetsutövningen. Det är vad korrespondenten för en reaktionär tidning meddelar. Ledarredaktionen för *Pravda* anser att denna rapport är tillräckligt viktig för att införa den i förteckningen över de viktigaste dagshändelserna i världen. Vi är också av den åsikten att detta är korrekt. Men det skulle naturligtvis vara för tidigt att påstå att den kinesiska revolutionen, efter den borgerliga kontrarevolutionens statskupp i april, redan nått en ny och högre nivå. Efter ett stort nederlag händer det ofta att de attackerande massorna, som inte drabbades av några direkta slag, övergår till nästa stadium i rörelsen och under ett tag går förbi de ledande styrkor som drabbades hårdast av nederlaget. Om vi står inför ett sådant fenomen kommer sovjeterna i Hunan snart att försvinna, temporärt spolat bort av den allmänna sjunkande revolutionära tidvattensvågen.

Men det finns inte den minsta orsak att hävda att vi enbart står inför häftiga reträttstrider under en revolution som håller på att ebba ut för en lång period. Trots det faktum att nederlaget i april inte var en enskild "händelse", utan ett mycket betydelsefullt stadium i utvecklingen av kontrarevolutionen; trots de plågsamma blodförluster som drabbat arbetarklassens förtrupsavdelningar, finns det inte den minsta anledning att påstå att den kinesiska revolutionen drivits årtal tillbaka.

Eftersom den agrara rörelsen är mer splittrad, så är den mindre utsatt för direkta operationer från kontrarevolutionens bödlar. Det är möjligt att den agrara revolutionens vidare tillväxt kommer att ge proletariatet möjligheten att inom en relativt nära framtid stiga fram igen och åter gå till angrepp. Exakta förutsägelser i denna fråga är naturligtvis omöjliga att göra, speciellt på långt avstånd. Det kinesiska kommunistpartiet måste noga följa händelsernas och klassgrupperingarnas faktiska riktning för att gripa tidpunkten för en ny angreppsvåg.

Möjligheten av en ny attack beror emellertid inte bara på den agrara rörelsens utveckling utan även åt vilket håll de breda småborgerliga massorna i städerna utvecklas under den kommande perioden. Chiang Kai-sheks kupp innebär inte enbart en konsolidering av den kinesiska borgarklassens makt (kanske mindre än så), utan även att det utländska kapitalets ställning i Kina återetableras och konsolideras med alla de konsekvenser som detta får. Av detta följer att det är sannolikt, kanske även oundvikligt – och detta i en tämligen nära framtid – att de

¹ I den engelska förlagan står det Henan [Honan] detta är troligen fel, i denna artikel kommer Hunan att användas

småborgerliga massorna vänder sig emot Chiang Kai-shek. Småborgarna, som har fått utstå ett enormt lidande inte enbart av det utländska kapitalet utan även av förbundet mellan den nationella kinesiska borgarklassen och det utländska kapitalet, måste efter viss vacklan vända sig emot den borgerliga kontrarevolutionen. Det är precis här som en av de viktigaste yttringarna av den nationella demokratiska revolutionens klassmekanismer ligger.

Slutligen är det unga kinesiska proletariatet genom sina levnadsförhållanden så vant vid umbäranden och uppoffringar, det har tillsammans med hela det förtryckta kinesiska folket så väl "lärt" sig att se döden i vitögat, att vi kan förvänta oss en exceptionell offervilja i kampen från de kinesiska arbetarnas sida, när de väl har väckts av revolutionen.

Allt detta ger oss full rätt att räkna med att den kinesiska revolutionens nya våg inte kommer att åtskiljas från den våg som slutade med proletariatets nederlag i april med långa år utan av korta månader. Naturligtvis kan ingen fastställa tidsintervallerna heller för detta. Men vi vore inkompetenta revolutionärer om vi inte förberedde oss för en ny uppgång, om vi inte utarbetade ett handlingsprogram för den, en politisk inriktning eller några organiseringsformer.

Aprilnederlaget var ingen "episod", det var ett tungt klassnederlag; vi kommer inte att här ta upp en analys av dess orsaker. Vi vill i denna artikel tala om morgondagen, inte om gårdagen. Tyngden av nederlaget i april ligger inte enbart i det faktum att de proletära centra drabbades av ett blodigt slag. Tyngden av nederlaget ligger i det faktum att arbetarna krossades av dem som fram tills dess hade stått i ledningen för dem. En sådan våldsamt vändning måste skapa inte enbart fysisk desorganisation, utan även politisk förvirring i proletariatets led. Denna förvirring är farligare för revolutionen än själva nederlaget, och kan övervinnas enbart med en klar, precis, revolutionär linje för morgondagen.

Av den anledningen har telegrammet från korrespondenten för den reaktionära brittiska tidningen en speciell betydelse. Det visar på vilken väg revolutionen i Kina kan gå om den under den kommande perioden skulle lyckas nå en högre nivå.

Vi har ovan sagt att böndernas likvidering av Hunans storgodsägare, liksom skapandet av arbetarsovjeter, kan vara den skarpa avslutningen av den senaste vågen eller inledningen på en ny våg, eftersom vi betraktar förhållandena på långt håll. Detta motsatsförhållande mellan de två vågorna kan förlora sin betydelse om avståndet mellan dem är långt, dvs. några få veckor eller till och med några få månader. Hur saken än blir (och här kan vi bara ge råd, speciellt på långt håll) är den symptomatiska betydelsen av händelserna i Hunan helt klar och obestridlig, oavsett deras omfattning och vidd. Hunans bönder och arbetare visar vilken väg deras rörelse kan beträda nu när de tunga kedjorna efter blocket med borgarklassen och de stora jordägarna har krossats. Det vore föraktligt och brackigt att tro att jordfrågan och arbetarnas problem under denna revolution, som är gigantisk både till sin uppgift och genom de massor den dragit med i sitt följe, kan lösas av ett påbud från ovan och genom medlingskommittéer. Arbetaren vill bryta den reaktionära borgarklassens ryggrad och lära direktörerna att respektera proletären, hans person och hans rättigheter. Bonden vill klippa av beroendebanden till de stora jordägarna som utmattar honom med sina ockermetoder och som förslavar honom. Imperialismen som med våld hämmar Kinas ekonomiska utveckling genom sina tullar, sin finansiella och militära politik, dömer arbetaren till tiggeri och bonden till det grymmaste slaveri.

Kampen mot storgodsägarna, kampen mot ockraren, kampen mot kapitalisten för bättre arbetsförhållanden, höjs sålunda av sig själv till en kamp för Kinas nationella oberoende, för att dess produktivkrafter ska befrias från den utländska imperialismens bojor och kedjor. Där finns den främsta och mäktigaste motståndaren. Den är mäktig inte enbart på grund av sina krigsskepp utan även direkt genom sina oskiljaktiga förbindelser med bankirerna, ockrarna,

byråkraterna och militaristerna, med den kinesiska borgarklassen och genom de mer indirekta men inte mindre intima banden med det kommersiella och industriella storkapitalet.

Alla dessa fakta visar att imperialismens tryck på intet sätt är något yttre, mekaniskt tryck som svetsar samman alla klasserna. Nej det är en mycket djupt liggande faktor av internt handlande som accentuerar klasskampen. I varje allvarlig sammanstötning med proletariatet har den kinesiska kommersiella och industriella kapitalklassen bakom sig extrastyrkor i form av utländskt kapital och utländska bajonetter. Herrarna över detta kapital och dessa bajonetter spelar rollen av mer erfarna och skickliga uppvigglare som tar med de kinesiska arbetarnas blod i sina beräkningar precis som de gör med rågummi och opium. Om man vill driva ut den utländska imperialismen, om man vill besegra fienden, då måste hans "fredliga", "normala" bödels- och rövararbete omöjliggöras. Detta kan givetvis inte uppnås genom att borgarklassen kompromissar med den utländska imperialismen. En sådan kompromiss kan öka den kinesiska borgarklassens andel av det som de kinesiska arbetarna och bönderna arbetar samman med några få procent. Men det kommer att betyda att det ekonomiska och politiska livet i Kina penetreras djupare av den utländska imperialismen, att de kinesiska arbetarna och bönderna förslavas djupare.

Det går bara att besegra den utländska imperialismen genom att städernas och landsbygdens arbetare driver ut dem ur Kina. För detta måste massorna verkligen stiga fram i sina miljoner. De kan inte bara resa sig under parollen om nationell befrielse, utan endast i direkt kamp mot de stora jordägarna, krigsherrarna, ockrarna, de kapitalistiska banditerna. Under denna kamp håller massorna redan på att resa sig, stålsätta sig själva, beväpna sig själva. Det finns ingen annan väg för revolutionär skolning. Storkapitalets ledning i Guomindang (Chiang Kai-sheks gäng) har motsatt sig denna väg med alla medel. Till en början endast inifrån, genom förordningar och förbud, men när Guomindangs "disciplin" inte längre räckte till också med hjälp av maskingevär. Det småborgerliga ledarskapet i Guomindang tvekar av rädsla för en alltför stormig utveckling av massrörelsen. Under hela sin historia är småborgerliga radikaler mer vana med att se till toppen, att leta efter alla sorters kombinationer av "nationella" grupperingar, än att se neråt på den verkliga kamp som förs av miljontals arbetare. Men om vacklan och obeslutsamhet alltid är farligt, så är det katastrofalt i en revolution. Arbetarna och bönderna i Hunan visar vägen ut ur vankelmodet och med detta vägen att rädda revolutionen.

Vi behöver inte förklara att revolutionen på allvar bara kan räddas från militärt nederlag utifrån längs denna väg, dvs. en djupare massrörelse, ett mer socialt radikalt program, med arbetar- och bondesovjeternas fana utvecklad. Vi vet detta av egen erfarenhet. Endast en revolution på vars fana arbetarna och de exploaterade klart och tydligt ristar in sina egna krav kan vinna den levande sympatin från kapitalismens soldater. Vi upplevde och prövade detta i Archangelsk, Odessa och på andra ställen. Kompromissmakarnas ledarskap och förräderi räddade inte Nanking från förstörelse och gav fiendens skepp tillgång till Yangtze-floden. Med rörelsens mäktiga sociala framfart skulle en revolutionär ledning kunna göra Yangtze-flodens vatten alltför hett för Lloyd Georges, Chamberlains och MacDonalds skepp. I alla händelser är det längs denna väg som revolutionen kan söka och finna sitt försvar.

Vi har vid upprepade tillfällen sagt att den agrara rörelsen och bildandet av sovjeter kan betyda avslutningen av gårdagen och inledningen av morgondagen. Men det beror inte enbart på objektiva förhållanden. Under nuvarande förhållanden har den subjektiva faktorn en enorm, kanske avgörande betydelse: en korrekt formulering av uppgifterna, en fast och klar ledning. Om en rörelse liknande den som har inletts i Hunan lämnas åt sitt eget öde kommer den oundvikligen att krossas. De upproriska massornas självförtroende kommer att öka tiofalt så snart den känner en fast ledning och större samhörighet med den. En klartänt ledning som generaliserar politiska frågor och kopplar dem till organisationen är i sig själv tillräcklig för att i större eller mindre grad skydda rörelsen från förhastade eller allt för tidiga sidohopp och

från så kallade ”överdrifter”, förutan vilka, som historiens erfarenheter visar oss, ingen verklig revolutionär rörelse för miljoner kan nå sitt mål.

Uppgiften består i att ge den agrara rörelsen och arbetarnas sovjeter ett klart program för praktisk handling, ett inre sammanhang och ett brett politiskt mål. Endast på denna grundval kan ett verkligt revolutionärt samarbete mellan proletariatet och småborgerligheten upprättas och utvecklas, en genuin kampallians mellan kommunistpartiet och Guomindangs vänsterflygel. De senares kadrer kan på det hela taget endast konstituera och härda sig själva om de gör det i största möjliga kontakt med böndernas och den fattiga befolkningens revolutionära kamp. Den agrara rörelsen, ledd av bonde- och arbetarsovjeter, kommer slutligen att tvinga Vänsterguomindangs folk att välja mellan Chiang Kai-sheks borgerliga läger eller arbetarnas och böndernas läger. Att öppet ställa de grundläggande klassfrågorna är under nuvarande förhållanden den enda vägen för att få ett slut på de småborgerliga radikalernas vacklan och tvinga dem att välja den enda väg som leder till seger. Detta kan vårt kinesiska parti göra med stöd av hela Kommunistiska internationalen.

Översättning: *Per-Olov Eklund*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#)